

NEDELJA

1 JULI 2016 BR.265

DEO PUBLICISTIČKE AKTIVNOSTI NACIONALNOG NAFTNOG KOMITETA SRBIJE

www.wpcserbia.rs

BREXIT

**ŠKOTSKA U SLUČAJU "RAZVODA" OD LONDONA ODNOSI
SVU PROIZVONJU NAFTE U SEVERNOM MORU**

Saudijske zalihe nafte opadaju !?

Iran više nije pretnja balansu na tržištu nafte

Znak oživljavanja američke industrije naftnih škriljaca

Čelnik OMV-a: Severni tok 2 jedina realna opcija za Evropu

NIS
GAZPROM NEFT

Удруženje нафтних компанија Србије

SRBIJA NAFTNOGAS ASSOCIATION

ПРИВРЕДНА
КОМОРА
СРБИЈЕ
1857

SADRŽAJ:

NAFTA:

- Ovome se niste nadali: Saudijske zalihe nafte opadaju.....[OVDE](#)
- Abu Dabi stvara većeg proizvođača nafte od Libije.....[OVDE](#)
- Iran više nije pretnja balansu na tržištu nafte - analiza[OVDE](#)
- Brexit i moguća nezavisnost Škotske kobne po severnomorsku naftnu privredu.....[OVDE](#)
- IHS – Proizvodnja iz kanadskih peščara uvećaće se za 1 mbd do 2025.....[OVDE](#)
- Odbrojavanje do početka štrajka u norveškom naftnom sektoru[OVDE](#)
- Total dobio tender za operatora polja Al Šahin u Kataru.....[OVDE](#)
- Prošireni Panamski kanal i dalje usko grlo za supertankere.....[OVDE](#)
- Znak oživljavanja američke industrije naftnih škriljaca.....[OVDE](#)

GAS:

- Erdoganovo izvinjenje oživljava projekat Turski tok.....[OVDE](#)
- Novak: Rusija spremna da gradi i Južni tok, ako[OVDE](#)
- Čelnik OMV-a: Da se ne lažemo, Severni tok 2 jedina realna opcija za Evropu.....[OVDE](#)

REGION:

- Vlada CG utvrdila predlog ugovora sa Energean Oil & Gas.....[OVDE](#)
- Cene goriva u regionu.....[OVDE](#)

Crude Oil Brent July 01 2016 0600 GMT - 50.00 livecharts.co.uk

E, ovome se niste nadali: Saudijske zalihe nafte opadaju

RIJAD – Prema podacima informativne organizacije JODI, zalihe nafte Saudijske Arabije zabeležile su najduži silazni niz od kako JODI prati ovaj segment od pre 15 godina. **Bloomberg** informaciju naslovljava sa: Zasićenost tržišta naftom slabi tamo gde to najmanje očekujete – u Saudijskoj Arabiji.

Podaci koje je sastavio iz izvora JODI **Bloomberg**, pokazuju da je smanjenje zaliha sirove nafte u Saudijskoj Arabiji konstantno za poslednjih šest meseci što je najduži zabeležen period od 2002. godine na ovamo. Dok se analitičari situacije na tržištu nafte fokusiraju na stanje zaliha u SAD, zemlji koja kao najveći potrošač bitno utiče na odnos ponude i potražnje, a time i trend cena ove ključne sirovine, veoma malo njih je obratilo pažnju na prilike kod

jednoj od najvećih svetskih proizvođača i izvoznika nafte. Prema JODI, Saudijska Arabija je trošila i izvozila blizu 10,5 miliona barela na dan (mbd), dok je istovremeno proizvodila svega 10,2 mbd. Od oktobra prošle godine, saudijske zalihe su opal za 38,6 miliona barela, dok su američke uvećane za 61 milion. Sa nastupajućom letnjom sezonom, dodatno će se sa uvećanom potrošnjom električne energije, povećati potražnja nafte za potrebe hlađenja u Saudijskoj Arabiji, pa će čak i da ova petro monarhija podigne proizvodnju na 10,5 mbd, zalihe nafte nastaviti da se prazne. Ovo će doprineti preko potrebnom vraćanju tržišta nafte u ravnotežu, što se očekuje da se desi u drugoj polovini godine. Jednom kada Saudijska Arabija ne bude u mogućnosti da izvozi više nego što proizvodi, opasće i izvoz u SAD, konstatuje **Bloomberg**. To će samim tim i uticati na crpljenje zaliha sirove nafte u SAD, jedne od ključnih odrednica za dirigovanje kretanja nafte.

Jodi
www.jodidata.org

Abu Dabi stvara većeg proizvođača nafte od Libije

ABU DABI – Predloženo spajanje dva najveća suverena investiciona fonda Abu Dabija stvorice globalnog energetskog kolosa sa proizvodnjom nafte većom od Libijske i poslovima većim od onih koje ima američki majors ConocoPhillips. Ovaj emirat sa nekih 6 odsto svetskih rezervi nafte, a takođe pogošen padom cena svoje ključne izvozne sirovine, objediniće Mubadala Development i International Petroleum Investment (IPIC) u cilju smanjenja troškova i povećanja efikasnosti, javila je u sredu tamošnja državna novinska agencija WAM. Posao će objediniti kapital od nekih 135 milijardi dolara, veliki deo ne vezan za energetiku, ali u dugovanja u visini 42 milijarde dolara, izračunao je Bloomberg. Kapital ConocoPhillipsa je, poređenja radi na kraju prošle godine iznosio 97 milijardi dolara. Unija dva fonda će integrisati proizvođače nafte kako u Abu Dabiju tako i svetu pod kontrolom Mubadale i rafinerije, odnosno petrohemijske kombinata pod ingerencijom IPIC-a. Mubadala, preko podfirme Mubadala Petroleum, dnevno proizvodi 411.000 barela nafte, osetno više od Libije, najmanjeg proizvođača nafte u OPEC-u. IPIC je vlasnih španskog prerađivača Cia Espanola de Petroleos, koji dnevno u svoje tri rafinerije može da precesuirati oko 520.000 barela sirove nafte. Fond kontroliše i udeo od 21% u japanskom prerađivaču Cosmo Oil-u, kao i rafinerijama u Pakistanu. Ima udeo i u austrijskom hemijskom konlomeratu Borealis.

NIS **ULTRA D**

PREMIJUM EVRO DIZEL

ZAŠTITA MOTORA BEZ KOMPROMISA

ULTRA D JE EVRO DIZEL BORIVO PREMIJUM KVALITETA PROIZVEDENO PO NAJVIŠIM SVETSKIM STANDARDIMA. DBOGAČEN JE VRHUNSKIM SASTOJICIMA TAKO DA ŠTITI MOTOR, ČUVA GA OD NEČISTOĆA I KOROZIJE.

www.ultragoriva.rs

Iran više nije pretnja balansu na tržištu nafte - analiza

TEHERAN – Iranu je verovatno ostalo veoma malo dodatne nafte koju može da izbaciti na tržište, jer zemlja već sada praktično vratila na nivoe proizvodnje od pre sankcija, iako su analitičari većinom procenjivali da će taj proces potrajati godinama, piše *Seeking Alpha* u komentaru čiji je zaključak da dodatna iranska nafta više nije pretnja uspostavljanu ravnoteže na ovom strateškom energetskom tržištu. Iran je sada praktično već vratio na nivoe proizvodnje od pre sankcija, iako su analitičari većinom procenjivali da će taj proces potrajati godinama.

Iran veruje da se može prebaciti sa proizvodnje od 3,5 miliona barela na dan (mbd) u maju ove godine na 4,8 mbd do 2021, ali su joj za ostvarenje tog cilja potrebna ulaganja od 70 milijardi dolara inostranog kapitala. Realnost je da toliki kapital Iran verovatno neće uspeti da privuče. Kina ima sopstvene probleme koje mora da rešava, dok Evropa i dalje prilično zazire od ulaganj u tu zemlju. Američka EIA smatra da je najviše što Iran može da očekuje – proizvodnja od 4,1 mbd i to pod uslovom da se sankcije Teheranu ne obnove.

Usporavanje iranske proizvodnje se već osetilo u ukupnom bilansku OPEC-a, čija je proizvodnja već marginalno smanjena u maju, a mogla bi dodatno u junu. Osim proizvodnje, Iran ima probleme i sa tržištem Evrope, gde su kupovine i dalje ispod nivoa od pre sankcija. Italija, nekada najbolji iranski mušterija u Evropi, oklevala je više od pet meseci pre nego što je prihvatila prvi tanker sa iranskom naftom, a kupovine Španije i Grčke su i dalje znatno ispod nivoa od pre sankcija. Samim tim, glavno tržište za Iran i dalje ostaju azijski kolosi, ali je problem što će Kina, Indija, Japan i Južna Koreja generalno imati mnogo skromnije zahteve od korporativnih kupaca u Evropi. Mada Kina i Indija imaju privatne rafinerije, istina je da državna intervencija u obe te države znači da Iran zapravo pregovara o cenama svoje nafte sa tim zemljama, koje će naftu kupiti bilo gde gde je ponuda bolja.

Generalno, može se konstatovati da je iranska pretnja tržištu nafte saturirana. Nema nagoveštaja da je Iran u mogućnosti da dodatno povećava proizvodnju, pa će Teheran verovatno morati da popusti i sa svojim cenama, konstatuje portal.

Šta Brexit i moguća nezavisnost Škotske donose severnomorskoj naftnoj privredi?

LONDON – Britansku severnomorsku naftnu privredu, već uzdrmanu niskim cenama nafte i visokim upstream troškovima, sada očekuje dodatno iskušenje usled investicione suše koja će uslediti posle odluke o napuštanju Evropske unije i pretnje da će to dovesti do drugog glasanja o nezavisnosti Škotske, piše u utorak **Bloomberg**. Glasanje o nezavisnosti Škotske od Velike Britanije završeno je neuspehom 2014., ali Brexit sada u potpunosti menja situaciju u korist velike većine Škota koji ne žele izlazak iz EU, rekao je u ponedeljak premijer Škotske Nicola Sturgeon. Gro britanske proizvodne naftne privrede, naime, leži u škotskim vodama Severnog mora. Izgledi novog referenduma u nezavisnosti Škotske, međutim, svakako će odvratiti investitore od preko potrebnih ulaganja u severnomorsku naftnu privredu, rekao je za **Bloomberg** ekspert za naftu u konsultanskoj firmi PwC Alan McCrae.

Proizvođači nafte u gasa u ovom regionu uložiće ove godine 40% manje sredstava nego u 2014., a do kraja godine će samim tim nekih 120.000 zaposlenih u naftnoj privredi ostati bez posla. Vlada Britanije je podržala industriju sa smanjenjem poreza, a iz udruženja naftne privrede je odmah posle referenduma poručeno da je bitno da sadašnja politička neizvesnost bude minimalizovana.

Pogodnost koju je Brexit izazvao je slabljenje funte na najniži nivo u 31 godini u odnosu na dolar, što će smanjiti troškove naftnim kompanijama, jer proizvodnju plaćaju u britanskoj valuti, a izvađenju naftu prodaju u dolarima, navodi PwC.

Eventualna odluka o nezavisnosti Škotske verovatno bi dovela i do

podele rezervi nafte i gasa u Severnom moru, verovatno trasom tzv. srednje linije koja je korišćena da bi se odredile ribarske zone između dveju članica Velike Britanije. Podela bi ostavila Škotskoj oko 96% proizvodnje nafte i 47% prirodnog gasa, procenjeno je svojevremeno na Univerzitetu u Aberdinu za potrebe kampanje referenduma iz 2014. o nezavisnosti Škotske. Procene su da će ova neizvesna situacija dovesti do pauze u investiranju u Severno more, a konsultant Wood Mackenzie štaviše procenjuje da će investicije opasti za čak 79% do 2020. u odnosu na one iz 2015.

Proizvodnja iz kanadskih pešćara veća za 1 mbd do 2025.

NJUJORK – Konsultantska firma **IHS** očekuje rast proizvodnje nafte do 2025. godine iz jednog od trenutno najmanje profitabilnih nekonvencionalnih izvora - kanadskog naftnog peska.

Novi period rasta u tom sektoru posledica je adaptiranja kompanija koje tamo posluju na nove ekonomske parametre. IHS očekuje rast proizvodnje iz naftnih pešćara na severu Kanade od bezmalo dodatnih milion barela na dan, odnosno ukupno 3,4 mbd do 2025., što treba da Kanadi očuva položaj među najvećim pokretačima globalnog rasta proizvodnje nafte. Kanada je deo tzv. "G-5+2" – grupe od pet zemalja Persijskog zaliva sa niskim troškovima proizvodnje, plus SAD i Kanada. Zajedno, one će, prema računici IHS-a, zajedno najviše doprineti rastu proizvodnje nafte u svetu.

LUKOIL "ECTO Diesel".
Navikni se da budeš snažniji.

PORSCHE

PREPORUČUJE

Odbrojavanje do početka štrajka u norveškom naftnom sektoru

OSLO – Statoil će morati da poboljša nove ugovore o radu ako želi da izbegne početak štrajka zaposlenih u norveškom sektoru nafte i gasa zakazan za 2. juli, saopšteno je iz sindikata Industri Emergi, koji zastupa interese dve trećine radnika spremnih na bojkot. Tri

sindikata saopštili su u utorak da će 755 radnika koji rade na sedam naftnih i gasnih polja čiji su operateri statoil, Exxon Mobil i

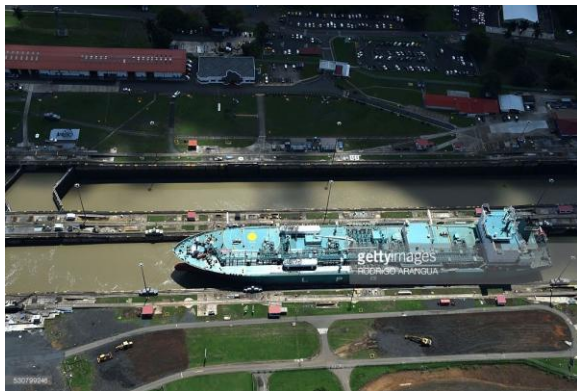
Engie stupiti u štrajk osim ako se ne podstigne do subote dogovor o platama i drugim uslovima rada. Reuters piše da se iz tih polja dobija bezmalo petina ukupne norveške proizvodnje sirove nafte i prirodnog gasa. Exxon i Engie su najavili da će u slučaju rada proizvodnja na njihovim poljima biti prekinuta, dok iz Statoila ne žele da komentarišu tok pregovora.

Total dobio tender za operatora polja Al Šahin u Kataru

DOHA – Francuski naftni kolos Total dobio je udeo od 30 odsto u novo ugovoru za operatora katarskog offshore naftnog polja Al Šahin, koji trenutno proizvodi 300.000 barela na dan, javlja **Reuters**. Šest globalnih naftnih kompanija, uključujući najveće evropske BP i Royal Dutch Shell, bili su konkurenti Totalu za preuzimanje mesta operatora polja, ranije pod komandom danskog Maersk Oil-a. Vlasnik te kompanije, Moller Maersk, rekao je da gubitak ovog posla neće poremetiti finansijske rezultate firme u ovoj godini. Što se tiče Totala, dobijanje Al Šahina je njegov drugi veliki upstream posao koji je od 2015. godine dobio u regionu Persijskog zaliva, pošto je u januaru 2015. uspeo da obnovi ugovor o jednoj onshore koncesionoj eksploataciji u Abu Dabiju, prenosi **Reuters**.

Prošireni Panamski kanal i dalje usko grlo za supertankere

PANAMA SITI – Puštanje u promet proširenog Panamskog kanala u nedelju, posle devet godina titanskih radova i 5,4 milijarde uloženi dolara omogućiće da ovaj 80 kilometara dug prolaz između Atlantskog i

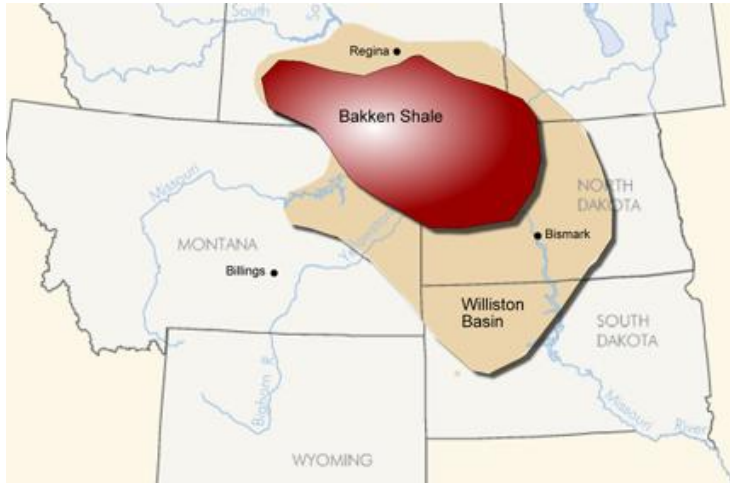
Tihog okeana prima i propušta brodove brodove sa do 14.000 kontejnera, širine do 49 metara i do 366 metara dužine, čime je 102 godine nakon prvog otvaranja njegov kapacitet utrostručen. Ipak, njegov impakt po transport sirove nafte biće limitiran. Sirova nafta se tipično transportuje plovilima klasificiranim kao Veoma veliki transporteri nafte (VLCC) ili Ultra veliki transporteri nafte (ULCC), koji su i dalje po dimenzijama preveliki da bi mogli da prođu i proširenim Panamskim kanalom. Samim tim,

prošireni kanal omogućiće transport tankera sa 400 do 600 hiljada barela sirove nafte na dan, dok je do sada prolaz bio moguć samo za tankere sa ukupno 300 do 500 hiljada barela nafte dnevno. Naftni derivati se generalno transportuju manjim tankerima, pa bi njihov promet proširenim Panamskim kanalom mogao biti osetnije uvećan, piše u specijalnoj analizi posvećenoj ovom događaju američka **EIA**.

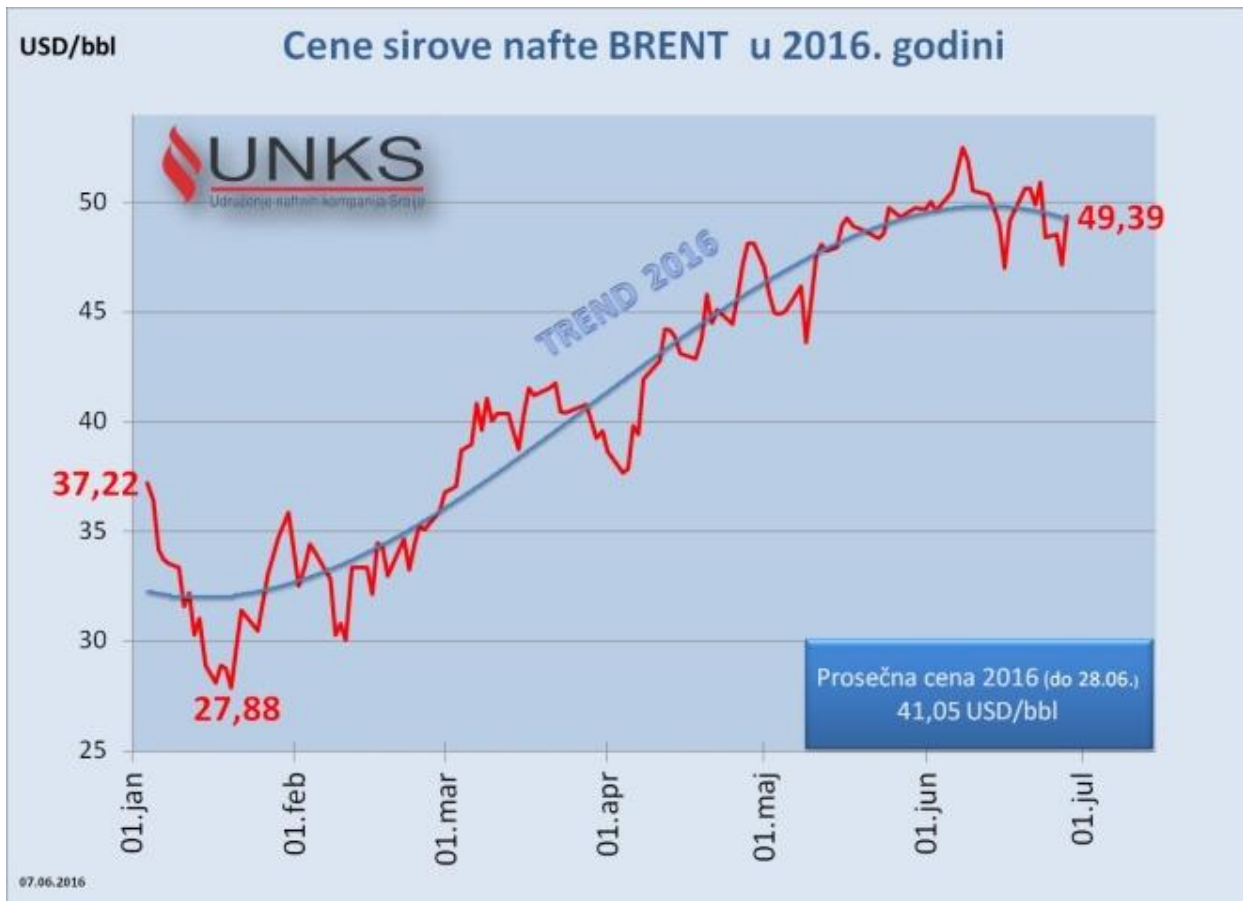
Znak oživljavanja američke industrije naftnih škriljaca

DŽEJMSTAUN – Ponovno angažovanje naftnih servisnih kompanija u najvećem američkom basenu

uljanih škriljaca, u Bakkenu, koji pokriva delove Montane i Severne Dakote, najnoviji je znak oživljavanja poslova na ovim nekonvencionalnim izvorima, blokiranim u poslednje dve godine strmoglavim padom cena nafte. To je ujedno znak vraćanja u posao tzv. DUC izvora nafte, odnosno probijenih, ali nekompletiranih (drilled but uncompleted) izvora, piše u sredi **Forum News Service**. Iz servisne kompanije Job Service North Dakota ovom

informativnom portalu je rečeno da se „vidi definitivan oporavak“, jer kompanije počinju da traže radnu snagu za poslove drobljenja naftnih škriljaca i kompletiranja izvora. „Nije još ludilo kakvo je bilo ranije, ali počinjemo da uočavamo vraćanje u život poslova“, rekao je predstavnik pomenute kompanije. U Bakkenu je pre samo mesec dana registrovan veliki pad proizvodnje nafte, pa nove informacije sugerišu da je sadašnja cena barela od 50 dolara prag na kome veliki broj proizvođača vidi zaradu.

Партнерство са Природом
трајна је ИНВЕСТИЦИЈА

Снага
природе

 СРБИЈАГАС

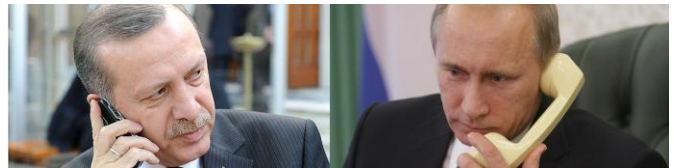
Novak: Rusija spremna da gradi i Južni tok, ako ...

MOSKVA – Rusija je spremna da gradi gasovod Južni tok ako Evropska unija obezbedi garancije za potrošnju koji bi tim putem bio transportovan, rekao je ruski ministar energije Aleksander Novak.

„Ukoliko Bugarska i Evropska unija zvanično izraze interes i garantuju značaj izgradnje takve kapitalno intenzivne infrastrukturne investicije mi ćemo moći da obezbedimo njegovu izgradnju i snabdevanje potrebnim prirodnim gasom“, rekao je Novak u utorak za ruski TV kanal *Russia-24*. Dan kasnije, zamenik predsednika Upravnog odbora Gasproma Andrej Kruglov rekao je da bi kompanija mogla odmah da odmrzne projekat Južni tok, ako se političko okruženje promeni. Izjava Novaka podudara se sa nekoliko analiza zapadnih medija da izlazak Velike Britanije iz Evropske unije uklanja najmoćnijeg protivnika jačanju odnosa sa Moskvom unutar EU28.

Erdoganovo izvinjenje oživljava projekat Turski tok

MOSKVE - Vodeći svetski proizvođač prirodnog gasa Gasprom spreman je za dijalog o potencijalnom obnavljanju projekta izgradnje gasovoda Turski tok, izjavio je u ponedeljak zvanični predstavnik ruskog energetskog kolosa, Sergej Kuprijanov. „Gasprom je uvek bio otvoren za dijalog o Turskom toku i tako je i sada“, rekao je Kuprijanov za agenciju *Tass*. Njegova izjava je usledila povodom potencijalnog obnavljanja odnosa Moskve i Ankare, pošto je predsednik Turske

Redžep Tajip Erdogan u ponedeljak uputio izvinjenje ruskom predsedniku Vladimiru Putinu zbog obaranja ruskog vojnog aviona od strane turskih vojnih snaga i ubijanja ruskog pilota u novembru prošle godine.

Čelnik OMV-a: Da se ne lažemo, Severni tok 2 jedina realna opcija za Evropu

MOSKVA - Direktor OMV-a Rainer Seele izjavio je da je gasovod Severni tok 2 jedina realna nada Evrope za diverzifikaciju isporuka prirodnog gasa. "Imali smo 'Južni tok' i druge projekte, oni su zaboravljeni i sada je naša jedina nada Sjeverni tok 2", izjavio je Seele na međunarodnoj konferenciji "Perspektive energetske saradnje Rusije i Evropske unije: Gasni aspekt", piše *Vzгляд*. On naglašava i da su investitori uvereni u ekonomsku isplativost projekta. " U sadašnjoj situaciji sve zavisi od tranzita gasa i sav gas dolazi kroz Ukrajinu i Slovačku", istakao je čelnik austrijske kompanije i jedan od zapadnih partnera gasproma u projektu Severni tok 2. Seele je dodao da još nije sreo nijednog potrošača koji je spreman da plati za 10% veću cenu kako bi dobio gas koji nije iz Rusije. "Krajnjim potrošačima je svejedno. Gas mora da bude konkurentan", konstatovao je Seele. Prošle nedelje Seele je rekao da je OMV spreman da uloži oko milijardu evra u projekt koji bi ukupno trebalo da košta oko 10 milijardi evra.

REGION

Vlada CG utvrdila predlog ugovora sa Energean Oil & Gas

PODGORICA - Ministarstvo ekonomije Crne Gore je, posle nekoliko najava, usaglasilo Predlog ugovora o koncesiji za proizvodnju ugljovodonika u podmorju Crne Gore za blokove 4219-26 i 4218-30, Predlogom ugovora o zajedničkim operacijama i Predlogom ugovora o računovodstvu, sa kompanijom Energean Oil&Gas. O predlozima ugovora se izjasnila i Vlada Crne Gore, pa će oni biti dostavljeni Skupštini Crne Gore na razmatranje i odlučivanje. Na tender za dodelu ugovora o istraživanju i proizvodnji ugljovodonika u crnogorskom podmorju ponude su dostavila tri konzorcijuma, od po dve kompanije. Ponudu su dostavili konzorcijumi koje čine američki Marathon Oil Corporation i austrijski OMV, italijanski Eni i ruski Novatek, kao i grčki Energean Oil & Gas i britanski Mediterranean Oil & Gas. Crnogorska država bi trebalo da dobije 60 do 65 odsto profita od proizvodnje nafte i gasa. „Kada je reč o raspodeli profita, definisano je da 15 odsto profita od ove delatnosti budu budžetska sredstva, a 85 odsto ide u fond namenjen razvoju, odnosno to će biti novac svih građana“, kazao je nedavno pomoćnik ministra ekonomije Vladan Dubljević. *SEEbiz*

 PETROBART
više od goriva

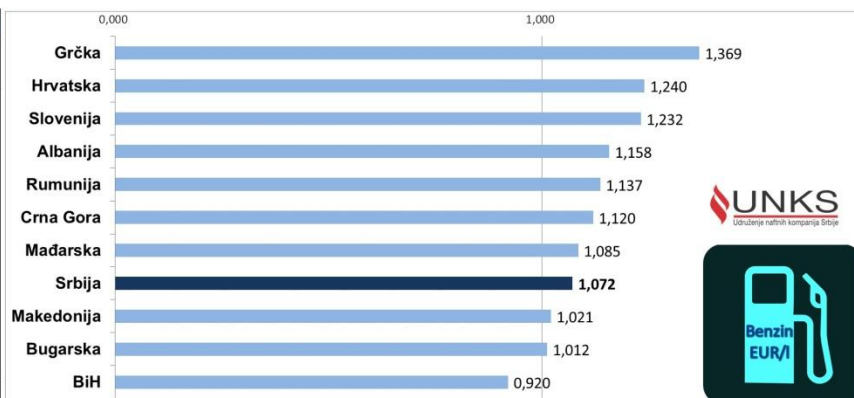
UDRUŽENA ENERGIJA

AVIA

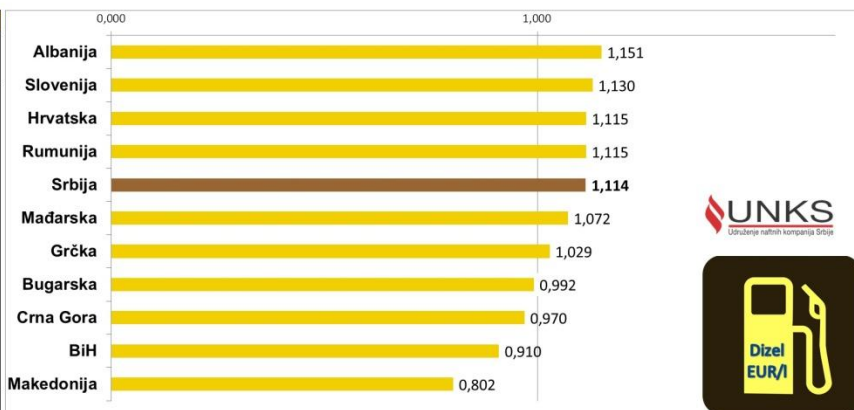

Prosečne maloprodajne cene goriva u zemljama regiona 29.06.2016. izraženo u EUR po srednjem kursu nacionalnih banaka

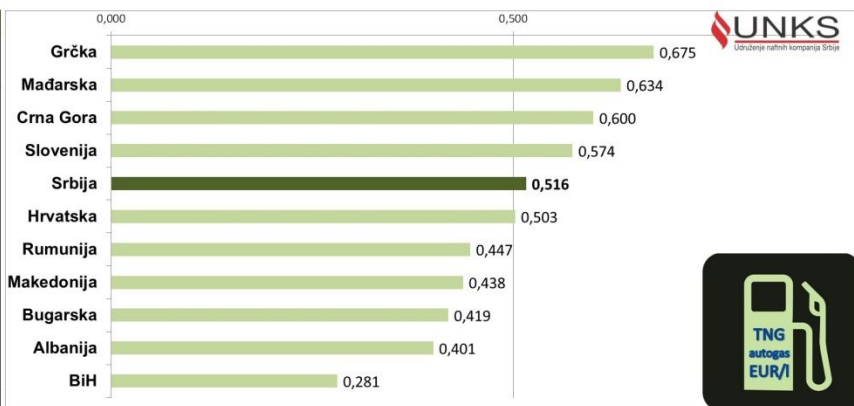
Benzin BMB 95 EN228 (EUR/l)		
	BMB 95 (EN 228)	u odnosu na prosečnu cenu regiona
UNKS Udruženje naftnih kompanija Srbije		
Grčka	1,369	21,77%
Hrvatska	1,240	10,33%
Slovenija	1,232	9,59%
Albanija	1,158	3,01%
Rumunija	1,137	1,11%
Crna Gora	1,120	-0,38%
Mađarska	1,085	-3,48%
Srbija	1,072	-4,68%
Makedonija	1,021	-9,17%
Bugarska	1,012	-9,95%
BiH	0,920	-18,14%
Prosečna cena u regionu	1,124	

Dizel EN590 (EUR/l)		
	Evro dizel (EN 590)	u odnosu na prosečnu cenu regiona
UNKS Udruženje naftnih kompanija Srbije		
Albanija	1,151	11,04%
Slovenija	1,130	9,04%
Hrvatska	1,115	7,57%
Rumunija	1,115	7,54%
Srbija	1,114	7,49%
Mađarska	1,072	3,48%
Grčka	1,029	-0,71%
Bugarska	0,992	-4,29%
Crna Gora	0,970	-6,40%
BiH	0,910	-12,18%
Makedonija	0,802	-22,58%
Prosečna cena u regionu	1,036	

TNG Autogas EN589 (EUR/l)		
	TNG autogas (EN 589)	u odnosu na prosečnu cenu regiona
UNKS Udruženje naftnih kompanija Srbije		
Grčka	0,675	35,32%
Mađarska	0,634	27,10%
Crna Gora	0,600	20,28%
Slovenija	0,574	15,07%
Srbija	0,516	3,44%
Hrvatska	0,503	0,76%
Rumunija	0,447	-10,45%
Makedonija	0,438	-12,27%
Bugarska	0,419	-15,95%
Albanija	0,401	-19,69%
BiH	0,281	-43,62%
Prosečna cena u regionu	0,499	

Udruženje naftnih kompanija Srbije
Vladimira popovića 6, Novi Beograd
office@unks.rs
011 71 21 750

WPCSERBIA

NEDELJA - DEO IZDAVAČKE DELATNOSTI NNKS

Autor, urednik, dizajn: Dušan Daković

Informacije objavljene u ovom pregledu ne treba nužno tumačiti kao stav, ili opredeljenje NNKS prema temama kojima se bave